

FOSFOR
MAGAZINE

CLAIM

DE WERKVLOER

Wat nu?

Ook ik lachte al meermaals met seksistische grappen. Ik maakte er zelf. Niemand wil graag bestempeld worden als verzuurd wijf of preutse seut zonder gevoel voor humor.

Maar ogenschijnlijk onschuldige mopjes, zijn gebaseerd op genderstereotypen. Ze laten de deur wagenwijd open voor grensoverschrijdend gedrag en seksuele intimidatie en geweld. Ook die fenomenen zijn mij als vrouw niet vreemd. Vraag ik dit aan eender welke vriendin, word ik overstelpt met getuigenissen en eindeloze verhalen.

Seksisme, seksuele intimidatie en geweld spelen zich overal af, ook op het werk. Gelukkig kan ik zonder angst naar een veilige werkplek. Maar voor miljoenen anderen in deze wereld, is dat een ander verhaal.

Ecuadoraanse studenten, Zuid-Afrikaanse arbeiders, Belgische vakbondsactivisten en Nicaraguanse textielarbeiders zien hoe seksisme leidt tot een onveilige werkvloer. Ze pikken het niet dat het levens blijft verpesten. Ze leggen claim op de werkvloer en maken zo het verschil. Het is een wereldwijde beweging waar we ons met FOS strijdvaardig achter scharen.

Michelle De Baene - *medewerker beweging en beleid*

@FOSngo

facebook.com/FOSngo

FOS.ngo

@FOSngo

16e JAARGANG nummer 4 (oktober-november-december 2020)

Samenstelling en (eind)redactie: Dries Merre

Vormgeving en illustraties: Thibault Verougstraete – Eskidoos

Drukkerij: Drukkerij EPO. Gedrukt met vegetale inkt en op gerecycleerd papier.

Met medewerking van **Caroline Bal, Michelle De Baene, Frank Lensink, Patricia Polo, Ali Selvi, Dawu Sibanda, Annuschka Vandewalle**

LEER SEKSISME OP HET WERK HERKENNEN OP

→ **CLAIMDEWERKVLOER.BE** ←

Strijd samen met activisten wereldwijd voor
een veilige werkvloer en tegen seksisme

ABVV
Samen sterk

IFSI-ISVI asbl-vzw
Coopération syndicale internationale
Internationale syndicale samenwerking

 SOLSOC

CLAIM de werkvloer

Wat als je werkplek onveilig is door seksisme, intimidatie en geweld?
Activisten staan wereldwijd op!

Een nonkel die zegt dat zijn nichtje beter met poppen speelt, in plaats van te voetballen met haar neefjes. De verwachting dat vrouwelijke collega's voor koffie moeten zorgen, omdat ze dat "beter doen dan mannen". Kwetsende en stigmatiserende opmerkingen en handelingen zijn overal ter wereld dagelijkse realiteit.

In Europa wordt 94% van de vrouwen ooit geconfronteerd met seksisme.

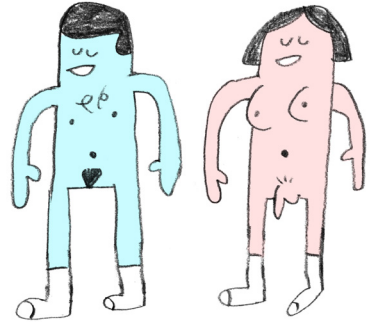
Meer zelfs: één op drie vrouwen botst in haar leven op fysiek of seksueel geweld. Het overgrote deel van dat leven speelt zich af op het werk. Als die werkvloer veilig zou zijn voor iedereen, is er al een grote stap gezet.

Seksisme, komt in tal van vormen voor. Denk aan een platvloers compliment of ondoordacht gebaar.

Clichébeelden over iemands **gender**, vormen hiervoor de basis. Die discriminerende genderstereotypen duwen mensen in een keurslijf dat al te vaak ongemakkelijk en zelfs onveilig aanvoelt.

Het is bovendien een kleine opstap naar intimidatie en geweld. Want als je je verzet tegen hoe jij je 'moet' gedragen op basis van je geslacht, ben je voor sommigen een bedreiging.

De invulling die een samenleving geeft aan wat 'man' en wat 'vrouw' zou moeten zijn.

Overal ter wereld staan mensen op voor hun seksuele rechten (zie *FOSFOR 1 2020*). Ook vakbondsactivisten zijn deel van die beweging. Ze beseffen dat de strijd voor gendergelijkheid zich ook op de werkvloer afspeelt. Te vaak gaan leidinggevende functies naar mannen en blijft de loonkloof enorm.

Nog erger is dat de integriteit van veel arbeiders op het spel staat door genderstereotypen. Het resultaat? Vrouwen die moeten opletten wat ze zeggen, dagelijks vernederende opmerkingen moeten aanhoren en bazen die denken dat ze alles mogen.

BEWUSTZIJN

Daarom leggen activisten claim op de werkvloer. Ecuadoraanse activisten brengen seksisme en intimidatie in kaart. Nicaraguaanse textielarbeiders trekken naar de fabriek met internationale richtlijnen in de hand. Belgische en Zuid-Afrikaanse vakbondsactivisten zetten hun leven in het teken van de strijd tegen seksisme. Dat doen ze creatief en vol overgave. **Nu jij nog!**

Sluit je daarom aan bij activisten wereldwijd en leer seksisme op het werk herkennen op

“Ik weet dat leidinggevenden soms contactgegevens van tijdelijke werknemers opzoeken om hen lastig te vallen of zelfs ongeoorloofde voorstellen koppelen aan een nieuw vast contract. Seksisme en machtsmisbruik zijn een gevaarlijke cocktail die onaanvaardbaar is.”

Nonhlanhla - Meme - Makhawula

Arbeidsrechtenactivist bij CWAO - Zuid-Afrika

Ontdek het verhaal van Meme op

[FOS.ngo/meme](https://fos.ngo/meme)

“Seksisme kan je loopbaan en zelfs je leven kapot maken. Als je regelmatig wordt vernederd met ‘grapjes’ om je uiterlijk, kleding, stem en mening, begin je aan jezelf te twifelen en krijgt je zelfbeeld een klap. Zwijgen is dan ook geen optie en handelen de boodschap.”

Martine Vandevenne

Verantwoordelijke gender ABVV - België

Ontdek het verhaal van Martine op

[FOS.ngo/martine](https://fos.ngo/martine)

Een nieuw wapen in de strijd voor een **veilige werkomgeving**, sterkt de activisten die wereldwijd de werkvloer claimen. Dit is het verhaal van **C190**.

818 miljoen vrouwen krijgen te maken met seksueel of fysiek geweld in hun gemeenschap of op het werk.

Terwijl zowel vrouwen als mannen geweld en pesterijen ervaren, leiden ongelijke posities in de werkcontext ertoe dat vrouwen dubbel zoveel worden geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag. Ook in België, waar één op drie werknemers botsen op ongewenst gedrag op het werk.

Daarom is een veilige werkvloer, zonder seksisme, intimidatie of geweld voor arbeidersbewegingen al jaren een strijdpunt.

VAN PAPIER...

Maar hoe dwingen Zimbabwaanse gezondheidsactivisten, Colombiaanse huishoudwerkers en Salvadoraanse landarbeiders een veilige werkvloer af? De nieuwe conventie 190 (C190) van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) biedt een kader om de werkvloer voor eens en altijd te claimen.

Conventie C190, schenkt heel wat aandacht aan vormen van geweld naar aanleiding van iemands *genderidentiteit*.

Het gender waarmee iemand zich identificeert

DE IAO BRENGT WERKGEVERS, WERKNEMERS EN OVERHEDEN SAMEN OM:

- Richtlijnen of ‘**arbeidsnormen**’ vast te leggen via conventies en verklaringen
- landen die arbeidsnormen te laten opnemen in hun **nationale wetgeving**
- landen die fundamentele arbeidsnormen overtreden te **berispen**

Vrouwen en meisjes zijn niet alleen onevenredig zwaar getroffen door gendergerelateerd geweld en intimidatie op de werkvloer, er is ook een stevige aanpak nodig die de onderliggende oorzaken aanpakt zoals de bestaande genderstereotypen in de maatschappij.

Die genderstereotypen dwingen mensen namelijk in een keurslijf. Vrouwen, maar ook anderen die niet voldoen aan een mannelijk ideaalbeeld, worden al te vaak gezien als zwakke, stille tegenhangers van mannelijke collega’s en moeten zich daarnaar gedragen. De stap naar intimidatie en geweld is zo snel gezet.

C190 erkent dat seksisme niet alleen in de fabrieken, maar ook thuis of op weg naar het werk, een verwoestende impact heeft. De gevolgen van een maatschappelijk fenomeen, dat ook buiten het werk voorkomt en zich bijvoorbeeld uit in huiselijk geweld, nemen we mee naar onze job. Seksisme in de privésfeer treft zo de gezondheid van arbeiders, hun veiligheid en hun productiviteit.

...NAAR PRAKTIJK

Een internationaal kader is een eerste stap, maar er is ook nood aan een maatschappelijk draagvlak. Laat er nu net een golf aan nieuw feministisch bewustzijn door de wereld waaien.

Heel wat activisten in arbeidersbewegingen hameren al jaren op hun rechten op de werkvloer. Ze koppelen de specifieke en vaak onveilige situaties die ze meemaken aan hun benadeelde positie als vrouw.

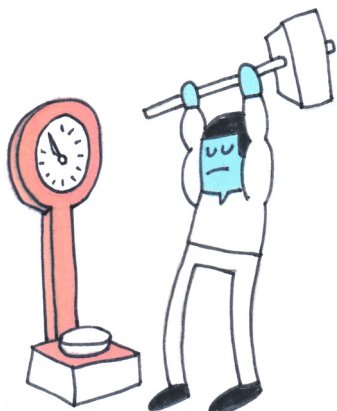
C190 sterkt hen in hun claim op de werkvloer, maar de toepassing door landen is een volgende stap. Daarom trekken ze nu alle registers open. Niet alleen op de werkvloer, maar ook op straat en in het parlement, om deze internationale richtlijnen om te zetten in nationale wetten.

De huishoudwerkers die de straat optrekken in Bolivia tot Zimbabwaanse arbeidersorganisaties die arbeidsrechten van vrouwen versterken, krijgen allen onze uitgesproken steun!

Zo doe je het

Wereldwijd trekken activisten met creatieve campagnes naar de werkvloer om seksisme een halt toe te roepen. Dit zijn onze twee favoriete inspirerende acties:

1 DE MACHO-METER

Hoe meet je seksisme en seksuele intimidatie op universiteiten en hogescholen? Met de Ecuadoraanse Machometer is meten écht weten!

Universiteiten, studenten, vrouwenorganisaties en gezondheidsorganisaties sloegen de handen in elkaar en leggen samen seksisme en intimidatie bloot!

Een succesvol pilootproject dat nu over onderwijsinstellingen in het hele land wordt uitgerold.

Meer op

[FOS.ngo/machometer](https://www.fos.nl/machometer)

2 TEXTIELFABRIEK ZONDER GEWELD

Wat doe je als niet alle collega's geloven dat seksisme, geweld en intimidatie écht niet kan? Je duwt hen met de neus op de feiten!

In Nicaragua wapenen vakbondsactivisten zich met affiches, mondkapjes met slogans en zelfgemaakte knutsel- en kunstwerken in de textiel fabrieken. Hun boodschap? Een veilige werkvloer voor iedereen is een recht ongeacht genderidentiteit. Dat bewijst C190 (zie p.8-9).

Meer op

[FOS.ngo/fabriekzondergeweld](https://www.fos.nl/fabriekzondergeweld)

Zo CLAIM je de werkvloer

Ook jij kan de strijd aangaan met seksisme op het werk

HANDEL **Getuige van seksisme op de werkvloer?**

Veroordeel het en richt je tot een leidinggevende.
Vraag bij de directie om een meldpunt.

KIJK NAAR JEZELF **Versterk jij genderstereotypen?**

Wees niet bang om jezelf en je collega's in het oog te houden en samen te gaan voor inclusieve communicatie.

HERKEN **Heb jij seksisme in de vingers?**

Tracht subtiel seksisme te herkennen en reageer kordaat.
Is het 'maar een grapje'? Wat is er dan écht zo grappig aan die kwetsende clichés?

WEES OPEN **Durf jij wijd van geest te zijn?**

Een enge verstarde kijk, versterkt stereotypen.
Wees dus niet bang van wie 'anders' is.

LUISTER **Neemt iemand jou in vertrouwen?**

Voel je vereerd! Luister zonder vooroordelen en draag je steentje bij.

KOM IN ACTIE **Klaar voor de volgende stap?**

Zet samen met je collega's een bewustmakingsactie of communicatiecampagne op poten over seksisme op de werkvloer

Tip: ontdek inspirerende verhalen op

[CLAIMDEWERKVLOER.BE](https://claimdewerkvloer.be)

**CHANGE
MAKERS**

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

JANI STEUNT CHANGEMAKER JORGE

Jorge komt op voor LGBTQ-rechten in Peru
Steun Jorge in zijn strijd op doneer.11.be

BE30 0000 0000 1111

Grasmarkt 105/bus 46, 1000 Brussel
16e jrg. - nr 4 oktober - november - december
v.u. Annuschka Vandewalle
tel 02 552 03 00 - info@FOS.ngo
Afgiftekantoor Antwerpen X - P 308571

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE